

GLAS ŠIBENSKOG KREMENJAKA

== Politički list za interese grada Šibenika i okolnih sela. ==

Br. 5.

Šibenik, 20. travnja 1907.

God. I.

Rimsko društvo „Sufid“ i naša općina.

U prošlom broju smo iznijeli u glavnim potezima, ali točno, koliko godišnjeg čistog dobitka mora imati rimsko društvo u Crnici „Sufid“.

Mi smo te brojke, kako je svak mogao opaziti, snizili na najniže, ipak došli smo uza sve to da rimsko društvo može doseći čisti dobitak godišnje od jednog milijuna i 825 hiljada fiorina. A to je svota krasna i velika.

Da budemo se mi držali točnog računa, a ne snizivali brojka, bio bi čisti dobitak iznio brojku od blizu 2 milijuna i $\frac{1}{2}$ fiorina. Nego ostajući na prvašnjim brojkama, dapače snizivajući izračunani dobitak još za punih 700 hiljada fiorina. još bi nam za čisti dobitak ostala lijepa brojka od jednog milijuna i 100 hiljada fior. Da je samo to dobitak, pak da od toga dobitka društvo bude dalo općini našoj 100 hiljada, a sebi bude pridržalo samo milijun fior., to bi uložena glavnica od 4 milijuna, davala društvu 25%, a to je percent, kojim se nijedna velika tvornica nemože podičiti. Na veliko uloženi kapital kad rentira 6-10%, rentira lijepo, da se ljepše željeti nemože, a glavnica rimskom društvu „Sufid“ rentira ne 25 nego 45-50 i više po sto.

Sva radja i tek radje društva „Sufid“ tako je jasna stvar, da netreba neg uložiti, tako rekući, dvije ure, a da se čovjek orijentuje u njoj, a kroz dva dana može proniknuti sve tajne i tančine radje.

Ugovor sa društvom nije sklopljen u 24. ure nego je natezanje i pregovarenje trajalo kroz vrijeme od 2 godine dana. Dakle tu je bilo vremena proučiti stvar dobro, i zauzeti određeno stanovište, s koga se je imao štiti interes općine.

Tim više je bilo uzroka, da se interesi općine što jasnije uoče što je tu bilo opozicije uprav tvrdokorne sa strane bivšeg načelnika. Bivši načelnik, čovjek ne velikih nauka, opirao se nastojanju svojih bivših pristaša i prijatelja t. j. Dr. Gazzara, Krstelju, Dulibića i Smolčića, da se sklopi pogodba sa rimskim društvom za samih 3000 fior. U početku su pače htjeli da se dade mukte.

Promisliti da 4 doktora uz ovako nisku cijenu hoće da sa društvom sklope pogodbu. svakako udara u oči pri pomisli na gore navedeni račun. Zašto to oni činiše i jeli moguće misliti da nijesu razumjeli samu stvar, oko koje sa natezahu pune dvije godine, teško je reći i pogoditi. Još je teže dovesti u sklad okolnost, da Dr. Gaz-

zari, kao općinski vijećnik ima amo da brani i zastupa interese općine, a onamo kao odvjetnik društvu „Sufid“ ima da brani i zastupa interese društva. Tu bi svaka osoba kojoj je do obraza i do poštenja odrekla se ili jednog ili drugog. Dr. Gazzari je ostao i danas je još vijećnikom, isto kao što je odvjetnik tvrdke Šupuk, i društva „Sufid“, medju kojima će doći do spora i sukoba u istoj stvari. Jer, čujemo, ni tu nije sve čisto. Nu to je stvar privatna.—

Je li još istina što čujemo, — a čujemo od osoba ugledne, — da je uprava društva „Sufid“ bila odlučila dati jednu sumu *mnogo znatniju*, nego danas dava, a da je Dr. Gazzari rekao *nedajte ništa, ostavite to meni, to je moja stvar, ja ću to urediti, ili slično*, — ako je to istina, onda će Dr. Gazzari dozvoliti, da njegov postupak nazovemo svakakvim, samo ne za našu općinu ni korisnim ni iskrenim, ni jednog vijećnika pristojnim ni dostojnim. Njemu u tom slučaju nebi pristojao naslov vijećnika, već općinskog neprijatelja i upropastitelja

Svak zna i svakom je još u pameti, kako se vodila pogodba sa društvom „Sufid“. Danas tek vidimo kako je cijelo gradjanstvo bilo zavaravano, kako mu je naumice bila stvar lažno prikazivana, kako je svaki dan bila izmišljena kakva nova varka i laž, samo da se zametu puti istine; kako su *iz kuće Gazzarove i Krsteljeve sve strijele* bile naperene proti bivšem načelniku, jer da svojim postupkom hoće da istjera društvo iz Šibenika; da je prevarant, da je potkupljen od Austrijske vlade, da potjera društvo, koje da Austriji smeta zbog ratne luke u Šibeniku, — za to da se mora pogodba sklopiti brzo — brzo, na vrat, na nos, za 3000 fior. inače da će propasti sve, a općina pretrpiti ogromnu štetu. Tekar sada se neke stvari pročišćavaju i vide se paklenske spletke naših jadnih spasitelja dotura.

Bivši naš zastupnik vrijedni i rodoljubni Dr. Dulibić, mjesto kao vijećnik, zastupnik i prisjednik zem. Odbora, tražiti interes mjesta, braniti interes puka, digao se i on proti Stojiću i to kojim srestvom?! Ako općina ne popusti, da će društvo mukte imati sve što želi, pa navalio na svog načelnika, da je bezobrazan, ako nepristane na onaku mudru pogodbu za 3000 fior. Znamo napokom, da se proti njima uspjelo da društvo dade 10 hiljada fior.

Teško je pogoditi koji su ciljevi vodili Gosp. Gazzara, Krstelja, Smolčića i sina kamatnika L. Dulibića; ali sumnja koju je njihov postupak pobudio u svemu gradjanstvu, sviju bez razlike dovodi na jednu misao:

NAUČNI ODSJEK

t. j. da tu nije sve čisto. Stojić je bacio riječ o podmićivanju, a tu riječ od rečene Gospe niko nije pokušao da podbije.

Ova zlokobna i crna riječ podmićenje zuji nam i zujice nam svedj u ušima, kad god promislimo na to, da je naša občina uza svu muku dobila ono jadnih i kukavnih 10 hiljada for. na godinu, a mogla je kao od šale dobiti bar kakvih 100 hiljada fior. Mi smo u ovo teško doba žiloždere i svake skupoće izgubili 90 hiljada fior. godišnje, što u 25. god. iznosi **2 milijuna i 250 hiljada fiorina.**

Ta je svota mogla nas i našu općinu dignuti i spasiti!

Gosp. Krstelju današnji nametnuti načelnice proti volji svega puka;

Gosp. Dr. Gazzari vijećniče-odvjetniče,

Gosp. Dulibiću, jadni, narodni bivši zastupniče.

Gosp. Dr. Smolčiću.....!

Gje su ti novi? — Odgovorite!

Izbor D.ra Vice Iljadice!

Protivnici naši i naroda našega, počeli su udarati u najveće talambase. Navještaju svima da je sve njihovo, da je sve uza nje i po tom da je izbor kamatnikova sina Dulibića siguran. Kao pravi utopljenici hvataju se slamke, biraju najgadnije i najgnjusnije izraze, posizu svojom blatnom rukom u svoju blatnu dušu i sav taj smrad, sve to blato u svojoj očajnosti, u svom strahu pred kremenjačkim gustim redovima siplju na nas. Ali tko na vjetar pljuca, na obraz mu pada.

Naši i narodni neprijatelji uzeli su za pravilo nisku laž, izvraćanje i ruženje najčestitijih gradjana. Ali to im pomoći neće, i nek oni viču i telale da je sve njihovo, nek se za to previju ko ljutica u procjepu, nas je deveta briga.

Stojić ih je razkrinkao, bacio je obilno svjetla na njihova crna lica i u njihove crne duše, narod ih je upoznao, i svak ih je objegao, a ogromna većina gradjanstva stoji nepokolebivo uz nas.

Neprijatelji naši i naroda našega, vidi se da silom hoće da nametnu Šibeniku i okolici zastupnika, koji nikome nije po volji nego vladi. Oni za sve to znadu vrlo dobro, i za to udariše u najviše hvale, stadoše da u zvijezde kuju „čestitost i rad“ Dulibića s jedne, a s druge navališe svom silom svoje demonske i plaćeničke duše na ljude poštene, čestite i dobre, na gradjane. Znadu oni vrlo dobro što se iza brda valja ne ostvare li im se želje i za to upiaju sve sile. Ali želje će im isto ostati na vrbi svirala.

Kakov je Dulibić po njihovu pisanju, rek bi da u njemu ima nešto Amerikanštine i da ga pozna cio svijet. A kad tamo nezna za nj nitko. Ta tko je prije znao za Dulibića?!

Nitko! Nitko za nj nije znao, i zato je punim pravom rekao Marko Stojić da ga je „izvukao iz luga“. S druge strane mogli bi se pitati sto godina: je li taj Dulibić učinio što za Šibenik i okolicu? i uvijek bi imali isti odgovor: Ništa!

Naprotiv Dr. Vice Iljadica pučki je sin i neodvisan, čovjek izobražen, i pun volje da učini dobra svom gradu i okolici, jer je sve zapušteno. Dr. Vice nije c. k. činovnik ni sluga vladin, kao što bijaše i kao što jest kamatnikov sin, zastupnik Dulibić! Uz to je čovjek imućan i neće se dati podkupiti za blago svega svijeta, već će se neustrašivo dizati svaki put, kad bude imao da brani pravo naroda i narodne interese. Dr. Iljadica poznat je svoj Dalmaciji, i poznat je dalje i više nego tko misli.

Protivnici naši i protivnici naroda našega pucaju iz već izpucanih lumbarada i prandjija, da je sve njihovo, da će sve glašovati za Dulibića. Al to je jalov posao, to je puhanje u praznu tikvu. Da je tomu zbilja tako najboljim su nam svjedocima Primošten i Rogoznica, koje oni nazivaju „tvrđim kulama“, a mukom muče ropske sluge kako su tamo telici Dulibićevi doživili grdnu sramotu i poniženje, kako nikoga ne bijaše na dolasku ni na polasku, i kako narod ogorčen i ljut na njihova zlodjela na njihove huncutarije i na upropošćivanje občine, htio da im zvoni mrtvačko zvono. Bolje nisu ni zaslužili. Narod je napokom upoznao njihovu nečistu igru, i bježi od njih, kao od pravih narodnih zlotvora.

Ne čudimo se ni malo njihovim lažima, kojima oni hoće da zaslijepe neuke i neupućene nebi li omeli kandidaturu D.ra Vice Iljadice. Laži su im kud i kamo preče od istine, koje oni *noraju* sada, da se boje, da od nje zaziru; ali i ako misle da se u laži nije nitko udavio, oni će se ovog puta udaviti, *jer je koli gradjanstvo toli okolica uz nas i svi željno očekuju dan borbe, da svoj glas dadu za čovjeka, poštena, čestita i neodvisna, za poznatog hrvatskog borca Dr. Vicu Iljadicu.*

Živili svjesni birači!

Živio Dr. Vice Iljadica!

Živila Hrvatska!

DOPISI.

Pišu nam iz Skradina 14/4. Vijest o proglašenju kandidature D.r V. Iljadice pobudila je medju amošnjim Hrvatima i braćom Srbima veliko oduševljenje. Sigurni smo da će oko sebe, okupiti ogromnu većinu skradinskih glasova. Najgore će proći Lovrin sin, koji jedva da sakupi stotinjak poljara i lugara. Čisti pako pod upravom fra Gerundija započese oštru akciju. U njihov uspjeh ne vjerujemo jer pod vodstvom čovjeka bez ikakvog političkog i vjerskog osvjedochenja (vidi „Katoličku Dalmaciju“) neće nikada do stvarnog i odlučnog rada doći. Ako u svemu i uvijek naš fra Gerundijo vrluda to pako na osobiti način čini kad se tiče političkih izbora, nadajući se da će jedan u metežu moći da i sam prodre.

Da je ovako evo vam karakterističnog slučaja iz zadnjih izbora zastupnika na dalmatinski sabor. Dan prije pomenutih izbora pred poglavarom Tončićem i drugom dvojicom naš fra Gerundio brzajavno se je obratio zastupniku Vukoviću moleći ga da se primi ponudjene mu kandidature. Istu večer pako pisao je u Tijesno ondašnjem župniku Miriću e da bi isti uzradio da pri sutrašnjim izborima tješanski birači budu glasovali za pravaša.

Uz ovakovog vodju i uz ime don Ivana Prodana, inače sa svim nepoznata u ovome kotaru, čisti nijesu ni najmanje pogibeljni kandidaturi Dr. Iljadice.

Puni daklen nađe u konačni sjajni uspjeh unaprijed dovikujemo: Živio naš zastupnik Dr. Vice Iljadica.

*

Skradin, 15/4. Glasoviti naš učitelj Kristić povratio se je danas se službene svoje misije. Kažu da ga je pri dolasku dočekao don Pierin te stisnuvši mu iskreno desnicu kliknuo: zdravo, silni sine, što nam dobra nova nosiš!

Učitelj pokunjen odgovori: Bome slabe su nam akcije a žalibože truda što ga uzalud provedoh kroz ova tri dana moje odsutnosti iz Skradina.

Što je radio i gdje je bio to ne znamo, (bio je u Šibeniku na sastanku čistih. Op. Ur.) znamo samo da je u Subotu na podne odputovao kočijom put ravnih kotara a večerašnjim parobrodom povratio se.

Istina, škola nije pretrpjela jer je don Pierin vješto izabrao današnji dan za ispovijed školske djece. (Dakle, vidite, kako je pobožan! Op. Ur.)

*

Skradin, 17/4. Naš opat Kragić kao da se nije opametio ni poslije zadnje osude šibenskog suda. Još uvijek neprestano rovare, mješa i mirno gradjanstvo sve to većma uzbunjuje. Pred mjesec dana ugledniji su građani proti njemu podnijeli biskupu Dr. Puljiću formalnu tužbu, a pošto još do danas ista nije imala ikakove koristi to se sprema naročita deputacija sa posebnim parobrodom da se ustmeno potuži na svoga župnika. Quo usque tandem. . . . (dok nepostane zastupnikom ili biskupom. Tad će biti kao umiljato janje. Op. Ur.)

*

Skradin, 18/4. Ugledniji Hrvati i Srbi živo rade za našeg kandidata Dr. Iljadicu.

U narodu neopisivo oduševljenje sve to većma raste, dapače jedva se očekiva čas kada ćemo u svojoj sredini ugledati Dr. Iljadicu.

Za Lovrina sina nitko ne mari.

Obća je samo želja da nam Dr. Iljadica što skoriđe dodje na bratski razgovor.

Do vidjenja.

*

Skradin, 20/4. Naš miroljubivi (?) Opat Kragić osugjen je na 4 dana tamnice zbog uvrijede nanešene članovima mjesne Dobrotvornosti. On misli, kada je pod

pokroviteljstvom Dr. Dulibića na Zemaljskom Odboru. da mu je dopušteno blatiti poštene ljude kao što je i do sada bio vičan. Medjutim vrijeme će brzo doći kad će narod razračunati sa nametnicima te će tako odzvoniti i Kragiću i Dulibiću.

Skradinski Kremenjaci.

Pljuni im u gubicu, Doktore!

Pismo s Konjevrate: U prošlu Sridu došli amo kočijom furešt Krstelj sa svojim plaćenicima „bekarom“ M. Živkovićem i s nekim Andrijašem, šta ima obrve ka mlado kezme (vini pok. Marko Dražić). Dočekao ga naš fra bačvica i sve škilji u nj ka tele u vrata.

Počeo Dotur Krstelj govoriti o paši, a mi seljani nepristajemo, jer vidimo da nas vara i da hoće da nas umete. Kad vidio da puška nepali, naperio drugu, da je došao da se dogovorimo, pa kako smo lani birali složno ka ljudi općinu i načelnika; tako da valja i sada složno birati zastupnika. — Jedan glas viče: *A di je načelnik? Ti si furešt; ko zna odakle si?! — Drugi viče: Pa koga ćemo birati?! Zar tebe?! Krstelj odgovara smeten: Braće birajte Dulibića, on je pošten. — Glas viče: Ka i ti! Nećemo ga; on nas je umeo, ka i tača mu. Imamo mi poštenih ljudi u Šibeniku drukčijih neg ste vi. —*

*Seljani viču: Nećemo Dulibića! vanka furešti! Živili Šibenčani! — Krstelj podbuvenih krvavih očiju: A koga ćete? — Seljani: to su naši posli. Ko tebe za što pita? Ajde u svoje selo! Fra bačvica ljut ka ris viče: **Pljuni im u gubicu Doktore!** — Na te sramotne riječi nastava vika i galama; svi prijete u jedan glas: *Ko će pljunuti čoviku u obraz?! Ko će pljunuti na čovika krštena, na krst božji?! Hoće li furešt imati srea pljunuti Šibenskom općinaru u gubicu?! Nek vidimo! Ovaki ti pljucaju u gubicu tači i svima, koji su s njime! Već se dižu šake i kamenje; furešt sa svojim plaćenicima se smrzao, a Tomeka stade zaklinjati: Ne braće, mir! Pregorio bi sedam barila vina, da se nedogodi ništa! A vi gospodo, molim Vas, ajte odavle ta, kako ste i došli! Ajte lipo odma! — I „bekar“ skoč' na kozlić, a furešt s kezmetom u kočiju: rep medju noge pa bjež... Konjevračani kliču: *Isko! Vanka furešti! Živili poštene Šibenčani!* — (Mi im Šibenčani odvracamo: *Živili poštene Konjevračani! Vanka gadaline i gladni skakavalci!*)**

*

Poruke s Konjevrate: Čujemo, da Krstelj misli opet amo sa gospojom, da kuša sreću kao u teatru *kunfete*. Samo da mu se nedogodi kao i p. Piperati!

Dr. Krstelj po § 19. T. Z. šalje nam ovaj

ISPRAVAK:

1. Ne odgovasa istini, kako to stoji u br. 2 „Glasa Kremenjaka“ da imprezu vojničkih baraka ima Krstelj, već je istina da imprezu ima obćina.

2. Nije istina, da sam ja htio dati imprezu gospodinu Meichsneru, već je istina, da su mene zamolili neki od gospode općinskih upravitelja, da posredujem izmedju vojničke vlasti i obćine na korist ove zadnje.

3. Istina je da sam se ja tomu pozivu odazvao, jer mi je bilo poznato, da ako dobije imprezu strano društvo, dogodit će se kao i pri radnji c. k. okružnog suda, gdje je cijeli materijal, pa i dio kamenja dolazilo, iz drugih pokrajina. Istina je da se pri ovom poslu radilo, da se osigura radnja našim radnicima, osobito dr-

vodjelicima, i pri tomu da bude občina imala koristi, a da neodgovara na nikakvu štetu.

4. Nije po tom istina, da kad impreza izgubi, platit će občina, već je istina da je pogodba tako sklopljena, da občina nemože imati štete, već nasuprot koristi, a to se je postiglo tim što je gospodin Meichsner zamčio općini dobitak od deset po sto na projektiranoj radnji, a dobio ili izgubio on pri toj gradnji, to je njegova stvar; istina je pak da je gospodin Meichsner preuzeo na se svaku odgovornost za slučajne štetne posljedice, kako to proizlazi iz uredovnih spisa koji se nalaze na općini i koje može da pregleda svaki građanin svaki dan.

5. Nije dakle istina da se je sklopila pogodba s gospodinom Meichsnerom, jer je on moj dida; već je istina, da se je pogodba sklopila, jer na taj način općina, a da ne ulaže nikakva troška, i da ne odgovara za nikakvu štetu, ima čista dobitka u iznosu od K. 7810.

6. Istina je, da pošto je to bila očita korist za općinu, ne ja nego druga Gg. opć. upravitelji potpisali su pogodbu sa gosp. Meichsnerom.

7. Po tomu nije istina da je tim poslom občina bila oštećena a po gotovo nije istina, da će ja od toga posla imati kakve koristi. — Šibenik 4/4 1907. D.r Ivo Krstelj.

Na ovaj ćemo se ispravak vratiti u narednom broju.

RAZNE VIJESTI.

(Izborni cirkus, pajacade i saltomortali)

U prošlu Nedilju dne 14 tek. mj. bio je sastanak čistih, jedno 30 njih a s njima P. Roca, Vl. Kulić a iz Skradina uč. Kristić i opć. prisj. Dražić. — Čisti ističu Prodana. — Ova tri zadnja već su izložena za Dulbića. Il je to zar sve jedno?

Molimo mudro vodstvo hrv. stranke, nek pošalje komisiju s feralićem, da traži — svoje ovce.

Isti dan po podne od 300 pozvanika pristupilo samo 18 i Krstelj im držao govor à la: ja bi htio, ja bi želio.....; da se neboje, da je sve njihovo, jer da iz Kremenjačkog obora bježe gubave beštije k njima. Jedan opaža: a kad ih oni tjeraju od sebe, šta ih vi primete kad su gubave. Krstelj: Ehe; nevolja je. Vlade Kulić viče: živio Dulubić. Čavka mu veli: muči, puka! Jesi li jutros vika: živio Prodana?! Kojeg si vrazjeg partita? — Na polazku Krstelj stiska svima ruku desnicom, a jednome sa obe. Prizor ganutljiv. Čavka ostaje zadnji i viče: Pokoj vični daruj njima Gospodine...!

Izašlo je „Ogledalo duše“ Krsteljeve, Drinkovićeve & Cia pod naslovom „Hrvatska Rieč“. Ogledalo je vjerno te ga preporučamo. Dijeli se mukte. Stil ja vjerna i prava imitacija, kao odraz stila pok. „Bekare“.

Krsteljevi janjičari prijete — žalosna im majka — da će doći na naš miting na Poljani dreviti se, bućiti, da ometu skupštinu. Da će od 8 sati početi ta muzika. Dr. Krstelj je govorio u Sokolu da idju svi na našu skupštinu a da će i On doći (ti me kapiši; kako se to podjariva funeutiški!) Gosp. Krstelj hoće da obidje zakon; drugoga šalje, a on će onaj dan u Drniš. — On

neće doći; ta, znamo ga. Svjetujemo gosp. Krstelja, da nedira u vatru, jer znamo otkle prva iskra može pasti i ko umije potpaliti. Znamo mi i vas Šibenik kako su se neke demonstracije pravile i kako je neko onaj dan nalazio se u Drnišu il u Splitu. Pfui!

Gosp. D.re, ostavi Šibenik u miru, kad mu ga je Bog dao! Ako tebi nije drago tvoje Kučište, je nama naš Šibenik.

Župnik Pijan (Hrvat rodom iz Furlanije) u Zatonu a Don Pedro Kragić u Skradinu agituju svakim srestvima proti kandidaturi D.ra Iljadice u prilog D.ra Dulubića, sina L. Najgnjusnije insinuacije i najernije laži dostojne pakla i sotone izmišljaju ova dva ugodnika Božja proti D.ru Iljadici, kojega je karakter svijetao kao sunce i komu oni nisu dostojni ni prah s postola otrti.

Drugi ćemo put potanje kazati, kako su od puste strasti zaslijepljeni i uprav pijani, pa neznaju što čine izlažući se smijehu i ruglu puka.

Naši potkupljeni općinski janjičari, kako ih Stojić zove, ili fureštovci, kako ih ostali građani nazivlju, u svojoj bijesnoj agitaciji opažaju da su s'labi, da gube zemljište i da nared više nevjernije ni njihovim lažima, ni lažnim obećajima njihovih gospodara.

Sad otkrivaju zadnje karte i, strašeći svijet, hvale se da je vlada proti Iljadici i da ona hoće Dulubića i da im uzaludan trud proti općinama i vladi. Naši Kremenjaci im odgovaraju, da već davno znadu, da su se prodali vladi — a to da im je i Stojić kazao — ali da će Kremenjaci i svi pravi Hrvati uprav za to listom svi za D.ra Iljadicu, čovjeka slobodna i nezavisna, koji će braniti prava naroda a ne davati dvojici trojici gladovića da se najedu muktešine.

To nek služi na čast tom velikom Hrvatu Krstelju i Drinkoviću, koji su do jučer Andriju Šaina zvali austrijanskom prirepinom. A šta su oni?

Čujemo, da će u Nedilju iz Zadra doći amo D.r Dulubić i da će ga dočekati glazba i Sokol u paradi sa starim kamatnikom na čelu. To sve za to, da se smanji dojam javne skupštine kremenjačke pod vedrim nebom na Poljani onog dana, gdje će se naći sve što je slobodna, neodvisna i poštena. — Drago nam je čuti, da mnogi Sokoli, znajući da Sokol mora da prestavlja hrvatsko slobodno i nezavisno, neće da dočekaju kandidata bečke kamarile i austrijanske vlade, jednog sina kamatnikova. Evala im! To je pravi hrv. Sokol, kome je u misli domovina a ne kakva vladina prirepina,

Željni smo znati, hoće li D.r Krstelj imati srca i obraza da u Nedilju predvodi hrv. Sokol i obuče sokolsko odijelo, koje je on sramotno okaljao i ponizio tim, što je prisilio sokolsku mladost da pita *skrušeno proštenje* u vladinog komesara.

Kad ga vidi Stojić, bivši vodja Sokola, hoće li Krstelj zacrveniti od stida i oboriti oči u zemlju.

Živila prava sokolska idea! Dolí vladini puzavci i špekulanti!

Sutra je na Poljani velika skupština, na koju se spremaju iz svih mjesta. Skupština će biti prava manifestacija narodne volje i jaki glas naroda proti politici nametnika, koji tek jučer dodjose a već se nametnuše gradu i okolici bahatim gospodarima. Njihovu pašovanju

(Slicidi Prilog).

kratak je vijek; zabrecaće im mrtvačko zvono. Vas Šibenik se sprema na Poljanu i biće krasni pogled na nju i na naše junačke Kremenjake.

Molimo naše Kremenjake da se drže ponosito i dostojanstveno, da dostojno brane i čuvaju ime i čast svoju i svog mjesta i da se nedadu omesti u svom pravu. Za to nek budu mirni.

Do vidjenja na Poljanu! Živili!

Šala i safira.

Brzjav iz Zeline kavane: Ovaj čas Gazzari i Krstelj se šapljaju. Govor je na mote ali puno živ. Sve se bojim da se neuvate za oči. Zele drži gotovu lavaduru punu vode da ih proljeje ako dodje do nokata. Regbi da je svadja za to jer da je Gazzari primio pa neda Krstelju. Režu jedan na drugoga, kao psi kad se pokolju za kost. Bude li zla, brzjaviciu. Moti postaju življi Gazzari zelen a „On“ podbuo ka kvas.

*

Oglas: U Kulića ima cijene dobrih zimskih pokrivača za ljeto i trobojnica za naše Hrvate. Geslo je: *Svoj svome.* Potanje obavijesti dava M. Stojić. — Živila Hrvatska! —

*

Trevisi (Italia, notizie telefoniche speciali): Šjora Njunja nije htjela dva dana dati ručati mu, dok ga nije vidila priopćena straga na zadnjicu stranu *) šjore Bekare. Kad ga je vidila na svom mjestu — tutta beata e kontenta, la ga da sette bari de kor, Jo, ke dragi! — Da me un bažin!

*

(Perom i olovkom na let — a volo): *Drinković spružio nosić, objesio glavu, poklopio uši, objesio ruke strag pod kaputić i idje u stari ošpital.* — *Dva klapca berekina idju slučajno za njim i razgovaraju se medju se: I. klapac Poznaš ti šišmiša? — II. klapac Pa znam — I. klapac A znaš li onoga Pipi? — II. klapac Znam — I. klapac A znaš li Bebè? — II. klapac Znam.* — *Drinković se okrenu, pak će razjaren: Znate, da vas mogu ja zatvoriti u slipić?! A! jeste čuli?! — A ko ima ključe? ti oli mi? — A neznaš, kad prodješ drugi put ovuda, da ćemo ti, šišmišu, sapeti goždjica s komad lardo, pa te uloviti u nje na lardo. — S prozora se čuje smijeh. Smiju se djeca. Prolazi jedna žena opć. stranke i pozdravlja ljucki: Dobro prošli, gospodin ličnik! — A on odgovara ljutito: Aj, k vrugu i ti! — Glas s prozora: Ma, vidi ti karonje! je l' ono divan!*

*

Vani pada kiša, a u Zele sjede pri kavi: Gazzari, Krstelj, Drinković, Smolčić, Bebè i Kalunir. Donose Stojićev list, onaj „Zdravo, Juda!“ pa ga štiju. — Sve promjenjuju kolure po licu, a Smolčić se smije kao da se ruga. Kulić veli: Sad, šta 'š ti na ovo odgovoriti?! — Krstelj krvavih očiju: Šta š fakinu odgovoriti? ništa! — Gazzari vas se tresse: Ma, šta odgovoriti?! Trebalo bi imati par dobrih mišica, pa ga dobro protresti. To bi mu bio pravi odgovor. — Svi gledaju u Drinkovića, a Drinković u zemlju preda se; Zele suška čašam i čikaram: vani pada kiša; po kavani čuje se brenculja: bzzzn zn.

*

A i B. A: Dakle, jesi li je vidija? izašla je. — B: Ko? — A: Bekara. — B: A kakva je? — A: Ka i

*) Popravi mjesto na zadnjicu stranu, idje na zadnju stranicu.

Bekara. — B: A ko je vodi šotobracu? A: Mali Drezga. — B: A ko je tiska? — A: A on. — B: A u koga? — A: U Krstelja. — B: Svi u njega tiskaju; evala njemu. Zna li Drezga tiskati? — A: To pitaj Krstelja. — B: Ol i mu je još digod šta tiska? — B: Kažu da je. — A: A šta? — B: Neznam sad; kašću ti drugi put. — A: A biće mukte? — B: Pa znaš da se te stvari činu po prijateljsku, za ljubav. — A: Pa zašto ga je onda posla ča? — B: A znaš, svako prijateljstvo i svaka ljubav ima granice ka i sve na svitu. — A: Ma, kako to? B: A Lipo. — A: A bi li on pustija, da ja štogod moga teke tiskam, mukte? — B: (stufa se više odgovarati). Aj kvragu više, mene si doša pitati!? Aj, pitaj njega! Ako ti dade štampariju mukte, a ti štampani i tiskaj ako 'š dan i noć. Meni brige! Bog! — A: Bog!

PRIOPĆENO. *)

Općinskom Načelniku. — Šibenik.

Odma poslije zloglasnih Općinskih izbora nazad 2. godine ja sam kao *Kremenjak* bio oštećen od nepoznatih zlikovaca paljevinom. Nijesu se mogli pronaći zlikovci, što je shvatljivo kad se predstavi doba kad se dogodilo i razlog zašto se baš meni dogodilo, koji sam bio protivnik današnje Općine. Osudom pak c. k. Po-glavarstva potvrđenom od Visokog c. k. Namjestništva određeno je da mi ukupni odlomak plati odštetu. Pošto se ovršno utjeranje oteže još od mjeseca Prosinca 1906 kad je Općina mogla i bila u dužnosti da utjera nanešenu mi štetu, pozivljen Vas da mi kroz najkraće vrijeme bez obzira na to što sam *Kremenjak* date po podčinjenim Vašim organima utjerati dosudjenu mi svotu, inače bit ću primoran da se latim drugih sredstava, smatrajući ovaj nemar Općine kao ličnu osvetu što nje-sam njezin skutoñoša.

Krapanj 14. Travnja 1907.

Ivan Tanfara Šimin.

*) Uredništvo odgovara u granicama zakona.

Poruke Uredništva: prijatelju Skradin: zahvaljujemo na riječima simpatije kojima nas pozdraviste. Znamo i mi *ono* glede Dulibića i shvaćamo Vašu opravdanu srdžbu. Očekujemo rado obetano, i pozdravljamo Vas i junačku Vašu krajinu, koja zajedno s nama Šibenskim Kremenjacima trpi jednake nepravde od nametnika. *Ali svaka sila za vremena, a nevolja redom ide.* To neka zapamte naši i vaši bahati silnici.

Prijatelju Zadar. Hvala za prijateljsko pismo a sve brojeve „Kremenjaka“ nastojaćemo Vam poslati. Pozdravite zadarsku mladež, koja sa interesom prati naš pokret. Živili braćo!

Prijatelju na Pelješac. Oni prilozi o D.ru Krstelju, vrijede zlata. Upotrebićemo ih u zgodni čas. Lijepo je od Vas, ali nije treba da izlažete svoj potpis za sada. Imamo i mi koješta. A za Drinkovića smo se obratili najprije Kurajici za jedno mjesto pa prijatelju u S. Ono o Parizu znali smo već. Ono o mrtvoj osobi bolje nam prikažite.

Zahvaljujemo Gg. Duji i Marinu. Nijesmo se nadali da ćete nas izdati i u oni tor ući.

K.
I. R.
e d
w'
et.
pl..